

Samkomulag um gerð rammasamnings milli SÍ og hjúkrunarheimila vegna þjónustu í hjúkrunar- og dvalarrýmum hjúkrunarheimila

Samningsaðilar eru sammála um að ljúka gerð rammasamnings í samræmi við samkomulag þetta og fyrirbyggjandi drög að rammasamningi sem aðilar hafa unnið að. Stefnt skal að því að ljúka þeirri vinnu eigi síðar en 1. október 2016.

Samkomulag þetta byggir á kröfum í drögum að kröfulýsingu sem kynnt hefur verið fyrir samningsaðilum. (Kröfulýsing fyrir öldrunarþjónustu, 3. útgáfa). Endanleg útgáfa af kröfulýsingu þarf að liggja fyrir áður en rammasamningur er undirritaður.

Samkomulag þetta er gert með fyrirvara um fjárveitingar á fjárlögum ársins 2016.

1. Samningsmarkmið

- Að búa til regluverk og samskiptaform milli veitanda og kaupanda þjónustunnar.
- Styrkja grunnforsendur í greiðslum fyrir þjónustu í dvalar- og hjúkrunarrýmum. Settur er inn nýr gjaldliður fyrir grunnheilbrigðisþjónustu, sem kemur til viðbótar við núverandi daggjaldagreiðslur.
- Auka vægi hjúkrunarþyngdarstuðla í RAI mati. Breyttur gjaldliður, sem tekur breytingum í samræmi við breytingar á þyngdarstuðlinum RUG í RAI mati viðkomandi hjúkrunarheimilis.
- Samræma greiðslur og auka vægi húsnæðisgjalds. Að greitt sé sama húsnæðisgjald fyrir dvalar- og hjúkrunarrými og að hámarksgræðsla miðast við 65 fm í stað 60 fm áður.
- Að taka með samræmdum hætti á kostnaðarþungum tilvikum (kostnaðarútlögum).

2. Uppbygging gjaldskrár

1	Dvalarkostnaður í dvalar- og hjúkrunarrýmum	Er gjald fyrir þá daga (fjölda náttu) sem sjúkratryggður dvelur í umsömdu dvalar- eða hjúkrunarrými.
2	Grunnheilbrigðisþjónusta í dvalar- og hjúkrunarrýmum	Er gjald fyrir sólarhringsþjónustu og þóknun fyrir hana er greidd fyrir þá daga (fjölda náttu) sem sjúkratryggður dvelur í umsömdu dvalar- eða hjúkrunarrými. Gjaldið fellur undir heilbrigðisþjónustu skv. reglugerð nr. 427/2013 um greiðslur öldrunarstofnana fyrir heilbrigðisþjónustu.

3	Hjúkrunarþjónusta (RUG) í hjúkrunarrými	Er gjald fyrir sólarhringsþjónustu í hjúkrunarrými og þóknun fyrir hana er greidd fyrir þá daga (fjölda náttu) sem sjúkratryggður nýtur hennar. Gjaldið sem greitt er ákvarðast af hjúkrunarþyngdarstuðli viðkomandi hjúkrunarheimilis (vegið meðaltal hjúkrunarþyngdar íbúa hjúkrunarheimilisins). Þyngdarstuðull er endurreiknaður fyrir hvert hjúkrunarheimili einu sinni á ári þann 1. október og tekur til síðustu þriggja RAI mats tímabila (vægi umræddra tímabila er jafnt). Gjald (einingar *einingarverð) miðast við RUG 1.00 í gjaldskrá. Gildistaka nýs hjúkrunarþyngdarstuðuls er síðan 1. janúar ár hvert. Tryggt verður að gjaldliðurinn haldi raunvirði daggjalds síns milli ára óháð breytingum á hjúkrunarþyngd annarra hjúkrunarheimila en ef hjúkrunarþyngdarstuðull RUG (vegið meðaltal hjúkrunarþyngdarstuðla hjúkrunarheimila) hækkar meira en 2% milli ára á samningstímanum skulu samningsaðilar bregðast við með endurmati á vægi stuðla innan samningsins. Geti samningsaðilar ekki komið sér saman um breytingar á stuðlum geta SÍ einhliða endurmetið vægi stuðla innan samningsins.
4	Húsnæðisgjald fyrir dvalar- og hjúkrunarrými	Gjald er breytilegt eftir stærð og fjölda rýma á heimilum. Hámarksgjald miðast við 65 m² rými og er greitt alla daga ársins. Ef meðalstærð rýma, ásamt hlutdeild þeirra í sameiginlegu rými hjúkrunarheimila, er minni skerðast húsnæðisgjöldin í réttu hlutfalli við fjölda m². Húsnæðisgjald tekur til viðhalds, umsjónar, umsýslu, fasteignagjalda og trygginga vegna húsnæðis. Húsnæðisgjaldi er þannig ætlað að standa undir öllu almennu viðhaldi húsnæðis en ekki stofnakostnaði, afskriftum og meiri háttar breytingum og endurbótum á húsnæði.

Til viðbótar ofangreindum greiðslum í gjaldskrá:

- **Sérstakt álag (útlagar).** Gjald sem getur komið til viðbótar daggjaldagreiðslum. Álagið er greitt fyrir þá daga (fjölda náttu) sem sjúkratryggður þarf sérhæfða heilbrigðisþjónustu og/eða lyfjameðferð sem eru óvenju kostnaðarsöm. Auk þess eru sérstakar greiðslur fyrir hjálpartæki, sjúkraflutninga o.fl. með hliðsjón af lista sem vinnuhópur setur saman og fjárhagsrammanum.
- **Komugjald í dvalar- eða hjúkrunarrými.** Sérstakt komugjald skal greitt daginn sem íbúi kemur til dvalar á hjúkrunarheimili, í fyrsta skipti eða eftir langa fjarveru (45 daga eða fleiri). Komugjald hvers hjúkrunarheimilis ákvarðast af því daggjaldi sem það fær greitt fyrir dvalar- eða hjúkrunarrými.
- **Blóðskilun.** Er gjald sem greitt er til viðbótar og kemur til vegna sjúklinga með langvinna nýrnasjúkdóma þegar þeir vegna blóðskilunar eru innritaðir á sjúkrahús.

Sjúkrahúsið greiðir kostnað vegna lyfjagjafar eins og fyrir aðra blóðskilunarsjúklinga sem skráðir eru inn á það.

- **Smæðarálag.** Greiðsla smæðarálags skal vera með óbreyttum hætti. Aðilar eru sammála um að tilefni sé til að endurskoða fyrirkomulag og forsendur fyrir greiðslu smæðarálags. Í rammasamningi aðila verður því kveðið á um stofnun vinnuhóps sem mun móta nýjar reglur um forsendur og útreikning smæðarálags sem lagðar verða til grundvallar gjaldskrár SÍ síðar á samningstímanum.

Annað í tengslum við gjaldskrá:

- Fari íbúi til innlagnar á heilbrigðisstofnun skal greiða 85% af daggjaldi (í stað 70% áður) vegna hans í allt að 60 daga (45 daga áður). Vinnuhópur rekstralíkans verður falið að skoða þetta mál frekar og koma með tillögur. SÍ mun jafnframt skoða kostnaðarleg áhrif þessara breytinga í nýjum rammasamningi.
- Greiðslur eftir andlát verða óbreyttar frá því sem nú er í dvalar- og hjúkrunarrrými (greitt í allt að 7 daga) og í hvíldarrrými (greitt í allt að 2 daga). Vinnuhópur rekstralíkans verður falið að skoða þetta mál frekar og koma með tillögur.

3. Umfang samnings

Umfang þjónustu er ákveðið sérstaklega fyrir hvert hjúkrunarheimili og er tilgreint í samningnum. Hámarksfjöldi rýma við gildistöku samnings eru eftirfarandi:

- Hjúkrunarrrými eru 2187,5
- Dvalarrrými eru 329

Hámarksgreiðslur skv. gjaldskrá fyrir hvert rými miðast við fjölda daga í almanaksári. Ekki eru greidd daggjöld umfram 100% nýtingu rýma.

4. Endurskoðun einingarverðs í gjaldskrá

Verð á umsaminni þjónustu er tilgreint í gjaldskrá og sýnir einingar og einingarverð.

- Einingarverð skv. gjaldskrá breytist 1. janúar ár hvert í samræmi við launa- og verðlagsforsendur fjárlaga fyrir viðkomandi ár. Í fyrsta sinn 1. janúar 2017.
- 80% einingarverðsins telst vegna launakostnaðar, að meðtöldum verktakagreiðslum heilbrigðisstarfsmanna, og 20% vegna annars rekstrarkostnaðar. Hlutfallið skal endurskoða annað hvert ár, þó í fyrsta sinn 1. febrúar 2017 fyrir árið 2018.
- Launahluti einingarverðs skal taka breytingum sem taka mið annars vegar af hlutfallslegu vægi starfshópa skv. fylgiskjali með samningnum og hins vegar af mati fjármála- og efnahagsráðuneytisins á hækkunum í kjarasamningum við stéttarfélög viðkomandi starfshópa ríkisstarfsmanna. Fari fram endurmat á launa- og verðlagsforsendum fjárveitinga til sambærilegra ríkisstofnana innan ársins skal endurskoða einingarverð skv. samningi með sama hætti. Yfirfara skal vægi starfshópa skv. fylgiskjali fyrir 1. febrúar annað hvert ár í fyrsta sinn fyrir 1. febrúar 2017 og leggja fram launagögn því til stuðnings.
- Rekstrarhluti einingarverðs skal breytast samkvæmt forsendum fjárlaga um almennar verðlagsbreytingar vegna samskonar kostnaðar og hjá heilbrigðisstofnunum.

5. Gildistími

- Gildistími samnings er frá 1. janúar 2016 til og með 31. desember 2018. Greiðslufyrirkomulag skv. gjaldskrá samningsins tekur gildi 1. október 2016.
- Gildistími er 3 ár með heimild til framlengingar um 2 ár.
- Samningnum má segja upp með 6 mánaða fyrirvara, miðað við mánaðamót. Þó ekki fyrr en 6 mánuðum eftir undirritun.

6. Uppgjör fyrir árið 2016

Aðilar eru sammála um að samkomulag þetta leiði til aukinna útgjalda af hálfu ríkissjóðs allt að fjárhæð 1,5 ma. kr., að teknu tilliti til frávika og miðað við að öll hjúkrunarheimili gerist aðilar að rammasamningnum.

Uppgjör verður með eftirfarandi hætti:

a) Fyrir tímabilið frá 1. október til 31. desember 2016 verður greitt í samræmi við gjaldskrá rammasamningsins sem tekur gildi 1. október 2016.

b) Uppgjörsgreiðslur fyrir tímabilið frá 1. janúar til 30. september 2016 skulu reiknast með eftirfarandi hætti: Greiðslur samkvæmt a lið munu dragast frá fjárhæð skv. 1. mgr. Sú fjárhæð sem eftir stendur skiptist hlutfallslega milli hjúkrunarheimila miðað við greidda legudaga hvers hjúkrunarheimilis fyrir tímabilið frá 1. janúar til 31. ágúst 2016. Sjúkratryggingar Íslands munu yfirfara uppgjör (nýtingu heimilda og greiðslur fyrir legudaga) fyrir tímabilið frá 1. janúar til 31. ágúst 2016. Hjúkrunarheimili skal staðfesta aðild fyrir 15. nóvember 2016 til að eiga rétt á uppgjörsgreiðslum. SÍ hafa 10 virka daga til að reikna og greiða uppgjör. Þó verður 10% af uppgjörsgreiðslum haldið eftir vegna lokauppgjör ársins 2016.

7. Samanburður á gildandi gjaldskrá og áætluðum fjárhæðum við undirritun samnings*

Allar tölur eru á fjárlagaverðlagi ársins 2016	Gildandi gjaldskrá		Nýtt		Breytingar	
	Gjald/rými	Brúttó greiðslur	Gjald/rými	Brúttó greiðslur	Hlutfall	Fjárhæðir
Dvalarkostnaður	12.636 kr.	11.638.248.804 kr.	12.636 kr.	11.638.248.804 kr.	0,0%	0 kr.
Grunnheilbrigðisþjónusta	0 kr.	0 kr.	1.086 kr.	1.000.000.000 kr.		1.000.000.000 kr.
Umönnunarbýngd (Vegið meðaltal/rými)	13.952 kr.	11.169.989.923 kr.	14.259 kr.	11.415.747.021 kr.	2,2%	245.757.098 kr.
Álagsgreiðslur (meðalgreiðsla/rými)	263 kr.	210.651.172 kr.	277 kr.	222.156.672 kr.	5,5%	11.505.500 kr.
Smæðarálag (meðalgreiðsla/rými sem fellur undir)	835 kr.	253.272.902 kr.	853 kr.	253.272.902 kr.	0%	0 kr.
Húsnæðisgjald meðalgreiðsla	1.470 kr.	1.354.055.884 kr.	1.696 kr.	1.562.163.966 kr.	15,4%	208.108.082 kr.
Samtals		24.626.218.684 kr.		26.091.589.365 kr.	6,0%	1.465.370.681 kr.

*Miðað við fyrirliggjandi gögn úr tölvukerfum og uppgjörum SÍ í ágúst 2016.

- Styrkja grunnforsendur í rekstri hjúkrunarheimila – 1.000.000.000 m.kr.
- Styrkja forsendur hjúkrunarþýngdarstuðla í RAI mati. RUG stuðull fer úr 1,10 í 1,13 – 245,7 m.kr.
- Útlagagreiðslur hækka í samræmi við hækkingu á grunnforsendum og hjúkrunarþýngdarstuðli – 11, 5 m.kr.
- Smæðarálag er óbreytt fyrst um sinn.
- Samræmt húsnæðisgjald óháð tegund rýmis. Hámarksgjald miðast við 65 fm í stað 60 fm. – 208,1 m.kr.

Heildarhækkun samnings er 1.465,3 m.kr. á árinu 2016. (6,0%)

Greiðslur fyrir dvalarrými er að hækka um 9% (12.636 kr. í 13.722 kr.)

Meðalgreiðsla fyrir hjúkrunarrými er að hækka um 5,4% (úr 26.588 kr. í 28.980 kr.).

8. Önnur ákvæði samnings

Undir kaflanum eftirlit, árangur og RAI gæðavísar bætist við eftirfarandi ákvæði:

Vegna ríkra umönnunar- og fjárhagslegra hagsmuna samningsaðila mun SÍ fylgjast grannt með RAI mati hjúkrunarheimila og áskilur sér rétt til að fá sérfræðing og/eða viðkomandi hjúkrunarheimili til að endurmeta RAI mat einstakra íbúa, þegar þörf er talin á. Eftirlit skal vera í samræmi við viðurkenndar aðferðir, t.d. kennsluefni Embætti landlæknis.

Undir kaflanum fjárreiður og fjárhagslegar ráðstafanir kemur eftirfarandi ákvæði:

Um þá þjónustu er fellur undir samning þennan gilda ákvæði laga um opinber innkaup.

9. Ofangreindu til viðbótar hefur náðst samkomulag um eftirfarandi bókanir sem munu fylgja umræddum rammasamningi

Bókun 1 – Rekstrarlíkan, hjúkrunarþjónusta (RAI) og kostnaðarmat kröfúlýsingar

Skipaður verður starfshópur með fulltrúum beggja samningsaðila sem mun fjalla um rekstrarkostnað þeirra öldrunarstofnana sem rammasamningurinn nær til og þar með leggja mat á kostnað við framkvæmd kröfúlýsingar sem er hluti rammasamningsins. Starfshópurinn hefur það hlutverk að setja upp raunhæft rekstrarlíkan fyrir stofnanir sem vinna eftir kröfúlýsingu velferðarráðuneytis sem fylgir rammasamningnum. Starfshópurinn hefur heimild til að leita aðstoðar til utanaðkomandi sérfræðinga og mun kostnaður vegna þessa skiptast milli samningsaðila.

Við uppsetningu rekstrarlíkansins mun starfshópurinn meðal annars greina sundurliðaðan rekstarkostnað og rekstrarfyrirkomulag ásamt upplýsingum um mönnun og hjúkrunarþyngd.

Þegar reiknilíkanið liggur fyrir skulu samningsaðilar skoða hvernig hægt sé nýta það við endurskoðun daggjalda og fjármögnunar þeirra stofnana sem í hlut eiga.

Vinnu starfshóps skal lokið eigi síðar en 1. febrúar 2017. Þegar líkanið er tilbúið geta stofnanir, sem eru aðilar að rammasamningnum, borið rekstur sinn saman við einstaka liði rekstursins og greint frávik.

Bókun 2 - Húsnæðismál

Aðilar eru sammála um að skipa vinnuhóp sem skoði nánar húsnæðismál hjúkrunarheimila. Vinnuhópurinn verður skipaður tveimur fulltrúum frá Samtökum fyrirtækja í velferðarþjónustu, einum fulltrúa frá Sambandi íslenskra sveitarfélaga, einum fulltrúa frá SÍ, einum fulltrúa frá fjármála- og efnahagsráðuneytinu og einum fulltrúa frá velferðarráðuneytinu.

Verkefni vinnuhópsins verði m.a. að skoða eignarhald á húsnæði hjúkrunarheimila, kostnað við eignarhald, framlög opinberra aðila til byggingar og viðhalds hjúkrunarheimila og uppsafnaða þörf fyrir viðhald- og endurbætur eldri heimila. Þá eru aðilar sammála um að leggja mat á eðlilegan kostnað við rekstur húsnæðis hjúkrunarheimila.

Vinnuhópurinn skal skila niðurstöðum sínum og tillögum til heilbrigðisráðherra. Stefnt skal að því að vinnuhópurinn skili af sér 1. febrúar 2017 eða eigi síðar en 1. júní 2017.

Bókun 3 – Lífeyrisskuldbindingar

Aðilar eru sammála um að eftirfarandi bókun um lífeyrismál liggi til grundvallar samkomulagi þessu:

„Starfshópur um ábyrgð lífeyrisskuldbindinga ríkis og sveitarfélaga vegna samreksturs o.fl. sem skipaður var af fjármála- og efnahagsráðherra í febrúar 2016 vinnur að samkomulagi um verklag, skiptingu og uppgjör á ábyrgð á lífeyrisskuldbindingum sem myndast hafa hjá B-deildum lífeyrissjóða sem reknir eru á ábyrgð ríkissjóðs eða sveitarfélaga.

Ríki og sveitarfélög eru sammála um að ríkið yfirtaki lífeyrisskuldbindingar hjúkrunarheimila sem rekin eru á ábyrgð sveitarfélaga með sambærilegum hætti og ríkið hefur yfirtekið skuldbindingar annarra hjúkrunarheimila. Samkomulag um þetta verði gert innan ramma heildarsamkomulags um uppgjör lífeyrisskuldbindinga milli ríkis og sveitarfélaga. Stefnt er að því að ljúka samkomulagi vegna hjúkrunarheimila á yfirstandandi ári með gildistíma frá 1. janúar 2016. Þar verði kveðið á um útfærslu yfirtökunnar þ.m.t. meðferð skuldbindinga í reikningshaldi ríkis, sveitarfélaga og eftir atvikum hjúkrunarheimila. Náist ekki heildarsamkomulag um lífeyrisskuldbindingar ríkis og sveitarfélaga fyrir nánar tilgreind tímamörk skal samkomulagið hvað varðar hjúkrunarheimilin falla úr gildi og allar ráðstafanir sem þá hafa verið gerðar á grundvelli þess ganga til baka.“

Bókun 4

Samningsaðilar beina því til velferðarráðuneytisins að ráðuneytið skoði kosti þess og galla að hjúkrunarheimili geti valið inn heimilismenn út frá fleiri en þeim tveimur nöfnum sem færni – og heilsumatsnefnd tilnefnir í dag, sbr. 14. gr. reglugerðar nr. 466/2012.

Bókun 5

Í núverandi lögum og reglugerðum er gert ráð fyrir að hjúkrunarheimili sjái um innheimtu hjá heimilismönnum á kostnaðarhlutdeild þeirra vegna dvalar í hjúkrunar – og dvalarrýmum. Samningsaðilar eru sammála um að það fyrirkomulag þarfnist frekari skoðunar og beina því til velferðarráðuneytisins að ráðuneytið skoði kosti og galla þess að breyta fyrirkomulaginu í þá veru að hjúkrunarheimili hætti slíkri innheimtu hjá heimilismönnum.

Bókun 6

Samningsaðilar telja að kennslu vegna skráningar í RAI matskerfið sé ábótavant og að mikilvægt sé að samræmt verklag við skráningu sé til staðar. Samningsaðilum hafa verið kynnt þau áform Landlæknisembættisins að útbúa rafrænt námsefni um skráningu í RAI matskerfið og að veita skráningaraðilum áfram ráðgjöf. Samningsaðilar telja mikilvægt að sem fyrst liggi fyrir tímasett áætlun um hvenær rafrænt kennsluefni verði aðgengilegt og það uppfært með reglubundnum hætti. Þá eru aðilar sammála um að koma þurfi á samstarfi milli samningsaðila og Embætti landlæknis um áframhaldandi þróun og kennslu á RAI matskerfinu.

Bókun 7

Af hálfu fulltrúa SFV í samninganefnd er samkomulag þetta gert með fyrirvara um samþykki félagsfundar SFV. Hvert og eitt hjúkrunar – og dvalarheimili mun sjálft þurfa að sækja um aðild að rammasamningnum, þegar hann liggur fyrir, til að vera bundið af honum.

Reykjavík, 6. september 2016

F.h. Sjúkratrygginga Íslands

Guðlaug Þjóðsson
Ingilög Þorsteinsdóttir

F.h. velferðarráðuneytisins

Ólafur Jóni Andrusson

F.h. Samtaka fyrirtækja í velferðarþjónustu

Pjetur Magnússon
Sylvia R. Gunnarsson
Eybjörg Hauksdóttir

F.h. Sambands íslenskra sveitarfélaga

Ólafur Þór

F.h. fjármála- og efnahagsráðuneytisins

Guðmundur Einarsson

Bókun frá SFV og Sambandi íslenskra sveitarfélaga

Samtök fyrirtækja í velferðarþjónustu og Samband íslenskra sveitarfélaga benda á að á grundvelli þess daggjalds sem rammasamningurinn markar eru líkur á að einhver hjúkrunarheimili muni óska eftir undanþágum frá kröfúlýsingu velferðarráðuneytisins. Þá gæti hugsanlega komið til þess að hjúkrunarheimili sem hafa verið rekin með viðvarandi halla undanfarin ár þurfi að nýta sér svigrúm í kröfúlýsingunni til að draga úr þjónustu. Þá liggur fyrir að viðmið Embættis landlæknis um lágmarksmönnun á hjúkrunarheimilum verður ekki lagt til grundvallar í rammasamningnum. Hjúkrunarheimili eru þó að sjálfsögðu hvött til að uppfylla ákvæði kröfúlýsingar innan þeirra fjárveitinga sem þau hafa. Þá er litið svo á að samningurinn sé mikilvægur áfangi til að bæta rekstrar- og starfsumhverfi þeirra stofnana sem um ræðir. Sú vinna sem fram mun fara á grundvelli samningsins mun væntanlega leiða til þess að á næstu árum batni rekstarumhverfið enn frekar.

Einstök hjúkrunar- og dvalarheimili hafa þegar hafið eða eru með í undirbúningi málssókn á hendur ríkinu vegna vangoldinna greiðslna vegna reksturs heimilanna. Samningsaðilar eru meðvitaðir um þetta. Aðild að rammasamningi felur ekki í sér viðurkenningu á því að endurgjaldið fyrir þjónustuna sé að einhverju leyti fullnægjandi og takmarkar ekki heimildir einstaka heimilis til málssóknar eða kröfugerðar gagnvart ríkinu. Þá er það skilningur okkar að aðild að rammasamningi verði ekki skilyrt með þeim hætti að heimilin verði að falla frá slíkum kröfum á hendur ríkinu til að fá aðild að samningnum.

Bókun samninganefndar SÍ og ráðuneyta

Vísað er til ofangreindrar bókunar SFV og Sambands íslenskra sveitarfélaga varðandi meintar vangoldnar greiðslur. Með undirritun á samkomulagi þessu er á engan hátt viðurkennt að um vangoldnar greiðslur sé að ræða af hálfu ríkisins og því ekki fallist á kröfur einstakra hjúkrunar- og dvalarheimila um greiðslur.

Nefndin gengur út frá að við gerð samkomulags þessa að kröfugerð heimilanna nái til tímabils fyrir gildistöku fyrirhugaðs rammasamnings og eigi þ.a.l. ekki við um greiðslur á grundvelli rammasamningsins.

